

Et fint eksempel på illustrationernes effektivitet: Her vises forskellen på lille og stor præstekrave, både når fuglene ses på jorden og i flugt. Det er den lille præstekrave, der ses øverst.

Fuglenes år

Det er både en lille smuk og meget nyttig bog, de to svenske fuglefolk, tegneren Dan Zetterström og skribenten Mats Ottoson, har lavet. "Fuglekalender 2015" er titlen. Bogen er en kalender for det kommende år med afsæt i fuglelivet.

Kalenderen har fået "dansk liv" ved Lars Thomas, og det gør, at kalenderen helt er tilpasset danske forhold. Der er ikke tale om en skandinavisk udgave, men om en fuglekalender skræddersyet til danskere.

Kalenderen gennemgår årets tolv måneder, og under hver dag er der plads til at gøre korte, egne fuglenotater. Bagerst i kalenderen er der sider, hvor samtlige 300 fuglearter, der træffes i Danmark, er listet op - igen med plads til egne notater. Hvornår så man netop denne art - og hvor?

Men bedst af det hele er de små, korte tekster, som præsenteres for hver uge. Utroligt, så mange konkrete oplysninger, der kan samles på lidt plads. Og så er der Dan Zetterstrøms uforlignelige illustrationer. De gør kalenderen til en rigtig god guide for den, der har brug for lidt hjælp til at artsbestemme fuglene.

Kombinationen af den stramme tekst, de mindre, meget illustrative tegninger - og de større, flotte illustrationer, der er fordelt gennem bogen, gør denne fuglekalender til en "maggi-terning" af viden om fugle og til en særdeles velegnet gavebog til alle fuglevenner.

Dan Zetterström og Mats Ottoson, "Fuglekalender 2015", 160 sider, rigt illustreret, 170 kr., Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck

bogkassen

Arne Mariager skriver hver tirsdag boganmeldelser i Folkebladet. Arne Mariager er journalist og tidligere chefredaktør på blandt andet Vejle Amts Folkeblad/Fredericia Dagblad.

Da danskerne fik de første svømmepiger

Jenny Kammersgaard, Ragnhild Hveger og lille henrivende Inge var ikke alene toppen af dansk sport i de turbulente 30'ere - de var et granatnedslag i et porcelænskab

af Arne Mariager

post@arnemariager.dk

Naturligvis er det en bog om sport. Sådan må det være, når en journalist sætter sig for at fortælle historien om tre fantastiske svømmepiger.

Men Tommy Heisz har præsteret mere end det. Han har med sin bog "Svømmepigerne der forførte Danmark i 1930'erne" løftet sig et par etager op i forhold til det traditionelle niveau for sportsbøger. Han formår at sætte sporten ind i en samfundsrelation - sporten i forhold til den tid, den foregår i - og dermed også i en spændende kønsrolle-relation. For i 1930'erne var det ingenlunde naturligt, at kvindeskønnen iført stram bade dragt kastede sig ud i vandet. Og kvindens plads var i 1930'erne ikke i et bassin med klorvand - men i hjemmet.

Tommy Heisz har leveret et fint tre-dobbelt portræt af nogle af de helt store i dansk idræt. Næmlig svømmepigerne Jenny Kammersgaard (datter af smed Kammersgaard fra Dagnæs ved Horsens), Ragnhild Hveger og Inge Sørensen, kendt som lille, henrivende Inge efter, at Gunnar "Nu" Hansen havde brugt dette udtryk om hende under OL i Berlin 1936.

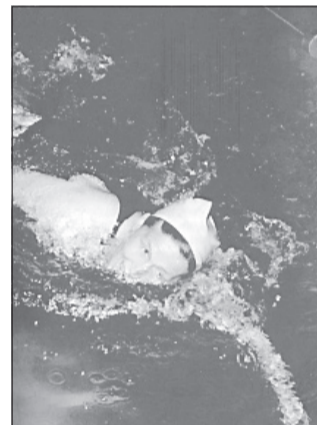
Og der er virkelig tale om tre portrætter af tre forskel-

Jenny Kammersgaard hjemme hos far og mor i Dagnæs ved Horsens.

Lille henrivende Inge, sagde Gunnar "Nu" Hansen i radioen, og så glemte nationen efternavnet Sørensen. Inge var 12 år, da hun vandt OL-bronze i Berlin.

Ragnhild Hveger - korrigerer vi for tiden og udviklingen måske den bedste danske svømmer nogensinde. En af hendes verdensrekorder står endnu: Næmlig den, at hun er den svømmer, der har sat flest verdensrekorder.

lige atleter og mennesker. Men samtidigt får vi sports-historien om atleternes stædighed, træningsflid og jernvilje. Alt det, der også i 30'erne skulle til for at nå den internationale top. Bogen giver et glimrende billede af de knivskarpe konkurrencer ved legene i Berlin i 1938 - og et mindst lige så godt billede af EM i 1938. Dem taler vi ikke så meget om i Danmark, men faktisk triumferede svømmepigerne endnu mere i London, end de havde gjort to år tidligere i Berlin. Sammen med OL i 1948, også i London, var der tale om den stolteste stund for dansk svømning,

indtil det nye kuld af svømmepiger tog over i det nye årtusinde.

Sport og politik

Men, og det er det, der virkelig løfter bogen, vi får konkurrencerne og svømmepigerne sat ind i den voldsomt turbulente tid, hvori konkurrencerne forgik - og som pigerne levede i. OL i Berlin var nazisternes store propaganda-nummer. Den Internationale Olympiske Komite lod Hitler slippe af sted med det. Hvordan kunne unge, uskoledede svømmepiger fra

Danmark så andet end nyde storheden, de mødte i Tyskland... og den kolossale interesse, tyskerne viste for de danske pigers præstationer.

For både Ragnhild Hveger og Jenny Kammersgaards vedkommende blev det til nære forbindelser med tyskerne - også i de kommende år. Der er mange undskyldninger for Hveger og Kammersgaard. De blev tilbudt træningsophold i Tyskland. De fik mulighed for at undervise og tjene penge. Kammersgaard havde svært ved at finde penge i Danmark, der kunne finansiere hendes langdistance-svømning. (Det var jo i sagens natur - før tv - ingenlunde nogen publikumssport) - men i Tyskland var interessen stor.

Efter krigen stod de to svømmepiger - der i øvrigt forblev venner gennem hele livet - som lidt "anløbne". Der blev aldrig rejst nogen landssvigtersag mod dem. Men alligevel... Jenny Kammersgaard tog det med sit humør og sin robusthed i stiv arm. Men Hveger blev menneskesky og trak sig helt væk fra offentligheden. Bortset fra at hun i 1952 tog til OL i Helsingfors og svømmede sig til en flot 5. plads i finalen på 400 m. fri i en tid, der var 12 sekunder bedre, end da hun ved OL i Berlin vandt sølv. Klasse fornægter sig ikke.

Men ét var de politiske over- og undertoner i 30'erne og 40'erne. Noget andet var de kønspolitiske. På det område var de danske svømmepiger foregangskvinder. De hoppede i bassinet, når det passede dem. De trænede hårdt og levede for deres sport. Og de holdt ikke op, fordi de blev mødre og husmødre. De tog fat på et nyt kapitel i kvindeskønnets historie: De ville ligestilles med deres mandlige svømmekammerater - og nåede det.

Jenny Kammersgaard ernærede sig efter svømmekarrieren som syerske. Hun

Fornem pris til dansk forfatter

Det blev den 44-årige danske forfatter Dorthe Nors, der løb med den fornemme PO Enquist-Pris 2014.

Prisen, der blev indstiftet af det svenske forlag Norstedts på Per Olov Enquists 70 års fødselsdag i 2004, tildeles Dorthe Nors for novellesamlingen "Kantslag" - tidligere anmeldt i "Bogkassen" og tildelt fem stjerner.

Beslutningen er truffet af en jury, der omfatter Per Olov Enquist samt forlagsdirektør Eva Gedin, Norstedts, Cathrine Bakke Bolin, Gyldendal Norsk Forlag og Jakob Malling Lambert, Rosinante. Juryens begrundelse for at give prisen til Dorthe Nors lyder:

"Med sin novellesamling "Kantslag" viser Dorthe

Nors dybsindighed, humor og eksakt sproglig præcision. På få sider skaber hun komplekse verdener med en ejendommelig skønhed som fængsler læseren. En balancegang mellem en kendt og en fremmed verden. Dorthe Nors er en helt unik nordisk forfatterstemme".

Nors debuterede i 2001 med romanen "Soul" og har

senest udgivet kort-romanen "Minna mangler et øvelokale". Novellesamlingen "Kantslag", der udkom i 2014, har givet hende et internationalt gennembrud. Således er Dorthe Nors den første danske forfatter, der har fået optaget en novelle i det amerikanske tidsskrift "The New Yorker".

TOMMY HEISZ

SVØMMEPIGERNE DER FORFØRTE DANMARK i 1930'erne

JENNY KAMMERSGAARD
RAGNHILD HVEGER
LILLE HENRIVENDE INGE

INFORMATION
FORLAG

"Svømmepigerne der forførte Danmark" er meget mere end en sportsbog. Det er også fortællingen om sport og politik, og to ud af bogens tre hovedpersoner blev rodet ind i kritiske forhold til Tyskland. Det er også en bog om kønsroller. Tommy Heisz har skabt en meget komplet bog.

boede i hovedstadsområdet til sin død i 1997. Hun blev 79 år.

Ragnild Hveger boede i Tyskland i nogle år under krigen og fik et barn med en tysk marinesoldat, der senere faldt i kamp. Da hun vendte hjem til Danmark, blev hun sat i Vestre Fængsel, men der blev aldrig rejst sag mod hende for værne-

mageri. Derefter flyttede hun til Sverige. Hun vendte senere tilbage til Danmark. I 1954 vandt hun i en alder af 32 år sit sidste danske mesterskab. Ragnild Hveger døde i 2011 i en alder af 90 år.

Lille henrivende Inge - med efternavnet Sørensen - giftede sig med en svømmekammerat, der var civilinge-

niør. De boede flere steder bl.a. i Sydafrika og Canada, men blev fastboende i USA, hvor Inge Sørensen døde i 2011. Hun blev 86 år.

Tommy Heisz,
"Svømmepigerne der forførte Danmark i 1930'erne",
288 sider, illustreret,
Informations Forlag, 300 kr.

Dorthe Nors - dansk forfattertalent på vej mod det internationale gennembrud.

Billedet vi husker

En ung mand med en plastikpose i hånden. Stående alene på gaden foran kolonnen af kampvogne. Modig og stærk, desperat og sårbar på én gang. Det billede bliver på nethinden hos alle, der så tv for 25 år siden. Da det demokratiske forår i en kort periode stak hovedet op i Kina.

Det startede med et oprør fra de studerende ved universitetet i Beijing. Det sluttede med massakren på Den Himmelske Freds Plads. Og alligevel satte protesten sine spor, og Kina, det mægtige, mærkelige land, begyndte trods alt at flytte sig.

Det er denne bevægelse, journalist og korrespondent Mette Holm tager fat på i bogen "Dagbog fra Beijing". Faktisk skulle titlen være "Dagbog fra Beijing II", for Mette Holm var korrespondent for DR i Beijing dengang i de dramatiske uger i 1989, og efter, hun var vendt tilbage til Danmark, skrev hun en bog om situationen i Kina. "Dagbog fra Beijing".

Nu har Mette Holm været tilbage, og i den nye dagbog giver hun et portræt af stormagten Kina - og af kineserne. Mette Holm formulerer selv spørgsmålet: Hvad blev der egentligt af den unge mand, der stillede sig foran kampvognene og hele tiden flyttede sig, så kampvognsføreren ikke

at køre manden ned? Svaret er, at ingen, heller ikke myndighederne, kan forklare det. Noget tyder på, at manden blev slæbt væk af bekymrede venner - og undgik at blive straffet senere. Men det vides ikke med sikkerhed. Derimod er Mette Holms bog en tankevækkende og farverig fortælling om en masse andet,

Billedet der bliver stående på nethinden. Den unge mand foran kampvognene under oprøret i Beijing 1985. Ingen ved, hvad der skete med manden i de følgende år. Men meget tyder på, at myndighederne ikke fandt frem til ham.

som vi ved - om hvordan kineserne og deres land har flyttet sig. Der er sket meget på 25 år - og det er spændende at læse om.

★★★★★☆☆
Mette Holm,
"Dagbog fra Beijing",
312 sider,
rigt illustreret,
300 kr., Gyldendal

Døden som inspiration

Af Arne Mariager

post@arnemariager.dk

"Hjertet har altid det sidste ord" er titlen på en usædvanlig bog, som lærer, forfatter og skak-specialist Peter Dürrfeld har skrevet. Det er en bog med varme, humor og kærlighed, selv om den paradoksalt nok er inspireret af døden.

Dürrfelds bog er nemlig en række fortællinger om mennesker, han har kendt - eller kendt til - som har det til fælles, at de alle er døde. 14 vidt forskellige mennesker - nogle kendte, andre helt ukendte for offentligheden - får deres historie i bogen. Der er ikke tale om biografier, men om erindringsbilleder.

Bogen starter først i 1950'erne. Den lille dreng hører, at statsminister Hans Hedtoft er død. Hvad betyder det? Og så fortsætter døden med at være springbrædt frem til forfatterens storebror, der dør i 2010. Undervejs er der kapitler om Dan Turèll, Leonard Bernstein og Dirch Passer

Peter Dürrfeld bruger døden som springbrædt i bogen "Hjertet har altid det sidste ord".

og om forfatterens lillebror, mor og far.

Flere af skildringerne hviler på et tyndt grundlag. Dürrfeld skriver om kendte mennesker, men han kendte dem ikke personligt. Men de har gjort indtryk.

At gøre døden til hovedperson gennem 14 personer, suppleret med et forord og en afrunding, der også handler om det med døden, er originalt. Og Dürrfeld skriver klart og godt og spreder gode historier. Men der er for mange mennesker i værket, som forfat-

teren ikke har været tæt nok på. På en eller anden måde mister bogen nerve og nærvær ved det.

Meget symptomatisk er de bedste afsnit i bogen dem, der handler forfatterens forældre og hans storebror. For der er kendskabet intenst. Men det er mennesker, som ikke er så interessante for læserne.

Petet Dürrfeld,
"Hjertet har altid det sidste ord", 236 sider, 250 kr.,
Kristeligt Dagblads Forlag